

Programme Code:**D-13**

Programme:न्यायवैशेषिकदर्शनपदविका-पाठ्यक्रमः
(Diploma in NyayavaisheshikaDarshana)

Duration: **01(One) Year**

Medium: **Sanskrit**

- पाठ्यक्रम एकवर्षात्मको वर्तते।
- पाठ्यक्रमस्य पूर्णाङ्काः 400 निर्धारिताः।
- चत्वारि पत्राणि सन्ति, प्रत्येकस्मिन् पत्रे 80अङ्काः निर्धारिताः।
- गृहकार्ये 10 अङ्काः, उपस्थितौ 10 अङ्काश्च।
- पाठ्यक्रमः संस्कृतमाध्यमेनैव भवति।

Paper Code	Title	Internal	External	Marks
D-NVD101	तर्कसंग्रहः-1	20	80	100
D-NVD102	तर्कसंग्रहः-2	20	80	100
D-NVD103	न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-1	20	80	100
D-NVD104	न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-2	20	80	100
Total				400

प्रथमपत्रम् -D-NVD101

तर्कसंग्रहः-1

अङ्काः- 80

प्रथमभागः-

- 1.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 30 अङ्काः
  - 1.1.1. उद्देशप्रकरणम्
  - 1.1.2. नवद्रव्याणि
  - 1.1.3. गुणाः

द्वितीयभागः-

- 2.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 30 अङ्काः
  - 2.1.1. बुद्धिभेदः
  - 2.1.2. प्रमा-प्रमाणविचारः
  - 2.1.3. षड्विधसन्निकर्षः

तृतीयभागः-

- 3.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 20 अङ्काः
  - 3.1.1. अनुमीतिः
  - 3.1.2. अनुमानम्
  - 3.1.3. व्याप्तिज्ञानम्
  - 3.1.4. परामर्शः
  - 3.1.5. स्वार्थानुमानम्

सहायकग्रन्थाः –

1. तर्कसंग्रहः (दीपिकासहितः)-

श्री कृष्णवल्लभाचार्य,

चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी

द्वितीयपत्रम् -D-NVD102

तर्कसंग्रहः-2

अङ्काः- 80

प्रथमभागः-

- 1.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 30 अङ्काः
  - 1.1.1. पञ्चावयवाः
  - 1.1.2. लिङ्गत्रैविध्यम्
  - 1.1.3. हेत्वाभासः

द्वितीयभागः-

- 2.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 30 अङ्काः
  - 2.1.1. उपमानम्
  - 2.1.2. शब्दप्रमाणम्
  - 2.1.3. आकाङ्क्षा
  - 2.1.4. योग्यता
  - 2.1.5. सन्निधिः

तृतीयभागः-

- 3.1. तर्कसंग्रहः दीपिकासहितः – 20 अङ्काः
  - 3.1.1. शब्दप्रमाणनिरूपणानन्तरमवशिष्टो भागः

सहायकग्रन्थाः –

1. तर्कसंग्रहः (दीपिकासहितः)-

श्री कृष्णवल्लभाचार्य,
चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी

https://archive.org/details/tarkasangrahaahindicommentarydayanandbhargavamlbd_202003_780_q

तृतीयपत्रम् -D-NVD103
न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-1
अङ्काः- 80

प्रथमभागः-

- 1.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 20 अङ्काः
  - 1.1.1. मङ्गलवादः
  - 1.1.2. ईश्वरसिद्धिः
  - 1.1.3. पदार्थविभागः
  - 1.1.4. साधर्म्य-वैधर्म्यप्रकरणम्

द्वितीयभागः-

- 2.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 30 अङ्काः
  - 2.1.1. द्रव्यनिरूपणम्
  - 2.1.2. प्रत्यक्षम्

तृतीयभागः-

- 3.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 30 अङ्काः
  - 3.1.1. अनुमितिः
  - 3.1.2. परामर्शः
  - 3.1.3. व्याप्तिज्ञानम्
  - 3.1.4. पक्षता
  - 3.1.5. हेत्वाभासः

सहायकग्रन्थाः –

1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-

डॉ. गजानन शास्त्री मुसलगांवकर,
चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन,

वारणसी

https://archive.org/details/nyayasiddhantamuktavalivisvanathahinditikaofswamigovindasimhavenkateswarasteampress_202003_655_o

चतुर्थपत्रम् -D-NVD104
न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-2
अङ्काः- 80

प्रथमभागः-

- 1.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 30 अङ्काः
 1.1.1. उपमानम्
 1.1.2. शब्दप्रमाणम्
 1.1.3. शक्तिग्रहः
 1.1.4. शाब्दबोधकारणानि
 1.1.5. स्मृतिनिरूपणम्

द्वितीयभागः-

- 2.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 30 अङ्काः
 2.1.1. मनोनिरूपणम्
 2.1.2. बुद्धि-संशयनिरूपणम्
 2.1.3. प्रामाण्यवादः

तृतीयभागः-

- 3.1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- 20 अङ्काः
 3.1.1. उपाधिविचारः
 3.1.2. अनुमानत्रैविध्यम्
 3.1.3. व्यतिरेकव्याप्तिः
 3.1.4. अवशिष्टगुणनिरूपणम्

सहायकग्रन्थाः -

1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-

डॉ. गजानन शास्त्री मुसलगांवकर,

चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।